

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

PIRLS 2021

Starptautiskā lasītprasmes novērtēšanas pētījuma
pirmo rezultātu paziņošana Latvijā

Izglītības un zinātnes
ministrija

20 YEARS
PIRLS

Latvijas Universitāte
Pedagoģijas, psiholoģijas un
mākslas fakultāte

IZGLĪTĪBAS PĒTNIECĪBAS
INSTITŪTS

IEA PIRLS vadītāja Latvijā

Prof. Antra Ozola

Latvijas Universitāte

Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultāte

Izglītības pētniecības institūts

PIRLS 2021

Starptautiskā lasītprasmes novērtēšanas pētījuma
pirmo rezultātu paziņošana Latvijā

Rīgā, 2023. gada 16. maijā

IEA
PIRLS
2021

20 YEARS
PIRLS

PIRLS pētījums

Organizē Starptautiskā izglītības sasniegumu novērtēšanas asociācija IEA (International Association for the Evaluation of Educational Achievement).

Mērķis - sniegt nepieciešamo informāciju izglītības politiķiem un izglītības speciālistiem, lai uzlabotu skolēnu lasītprasmi.

Latvijā PIRLS pētījumu veic LU PPMF Izglītības pētniecības institūts sadarbībā ar IZM.

IEA

20 YEARS
PIRLS

Lasītprasme PIRLS pētījumā

Lasītprasme ir spēja saprast un pielietot tās rakstiskās valodas formas, kas nepieciešamas sabiedrībai un indivīdam.

Jaunajiem lasītājiem tas nozīmē spēju izprast dažādas grūtības pakāpes tekstus.

PIRLS pētījuma instrumenti

Lasītprasmes novērtēšanas testi

Skolēnu aptaujas

Vecāku aptaujas

Skolotāju aptaujas

Skolu direktoru aptaujas

Aptauja valsts līmenī par izglītības sistēmu

Liels paldies visiem dalībniekiem!

PIRLS 2021 pētījumā Latvijā piedalījās

4369

Skolēni

3906

Vecāki

210

Skolotāji

156

Skolas

PIRLS 2021 pētījumā pasaulē piedalījās

56

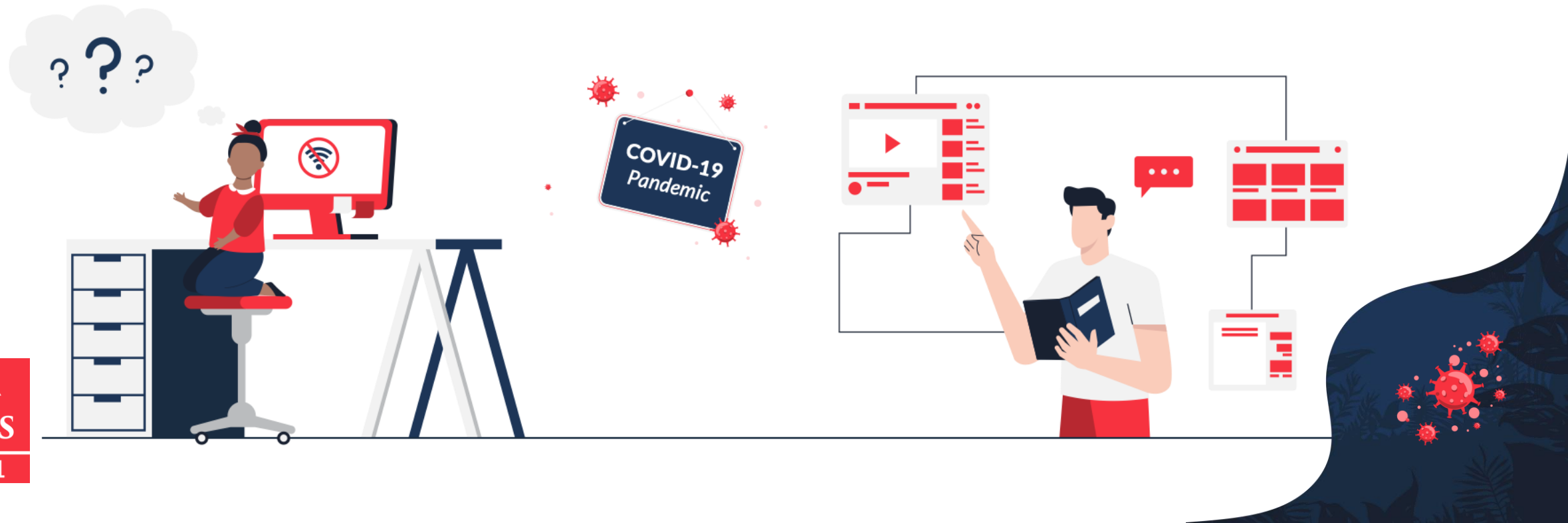
Valstis

Pētījuma mērķa grupa ir 4. klases skolēni mācību gada beigās.

Pandēmijas dēļ PIRLS 2021 datu savākšana notika 3 viļņos:

- 36 valstīs plānotajā laikā 4. klasē
- 14 valstīs 5. klases rudenī
- 6 valstīs gadu vēlāk 4. klasē

No 47 valstīm, kas piedalījās gan 2016., gan 2021. gadā pusei ir pazeminājušies sasniegumi

Izmaiņas 2016–2021

10 ↑

Valstīm

Augstāki vidējie sasniegumi

14 =

Valstīm

Nemainīgi vidējie sasniegumi

23 ↓

Valstīm

Zemāki vidējie sasniegumi

Latvija

2001. gadā

1. Zviedrija
2. Nīderlande
3. Anglija
4. Bulgārija
5. Latvija
6. Kanāda
7. Lietuva
8. Ungārija
9. ASV
10. Itālija
11. Vācija
12. Čehija
13. Jaunzēlande
14. Skotija
15. Singapūra
16. Krievija
17. Honkonga
18. Francija
19. Grieķija
20. Slovākija
21. Islande
22. Rumānija
23. Izraēla

35 dalībvalstis

545

2006. gadā

1. Krievija
2. Honkonga
3. Singapūra
4. Luksemburga
5. Itālija
6. Ungārija
7. Zviedrija
8. Vācija
9. Nīderlande
10. Beļģija (flāmu)
11. Bulgārija
12. Dānija
13. Latvija
14. ASV
15. Anglija
16. Austrija
17. Lietuva
18. Taivāna
19. Jaunzēlande
20. Slovākija
21. Skotija
22. Francija
23. Slovēnija

40 dalībvalstis

541

2016. gadā

1. Krievija
2. Singapūra
3. Honkonga
4. Īrija
5. Somija
6. Polija
7. Ziemeļīrija
8. Norvēģija
9. Taivāna
10. Anglija
11. Latvija
12. Zviedrija
13. Ungārija
14. Bulgārija
15. ASV
16. Lietuva
17. Itālija
18. Dānija
19. Makao
20. Nīderlande
21. Austrālija
22. Čehija
23. Kanāda

50 dalībvalstis

558

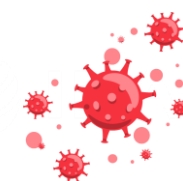
2021. gadā

1. Singapūra
2. Īrija
3. Honkonga
4. Ziemeļīrija
5. Anglija
6. Horvātija
7. Lietuva
8. Somija
9. Polija
10. ASV
11. Taivāna
12. Zviedrija
13. Austrālija
14. Bulgārija
15. Čehija
16. Ungārija
17. Dānija
18. Norvēģija
19. Itālija
20. Makao
21. Austrija
22. Slovākija
23. Latvija

56 dalībvalstis

528

Aptuveni tāds
pats
sasniegumu
kritums kā
Latvijai ir arī
Kazahstānai un
Azerbaidžānai,
lielāks ir
vienīgi
Dienvīdāfrikai.

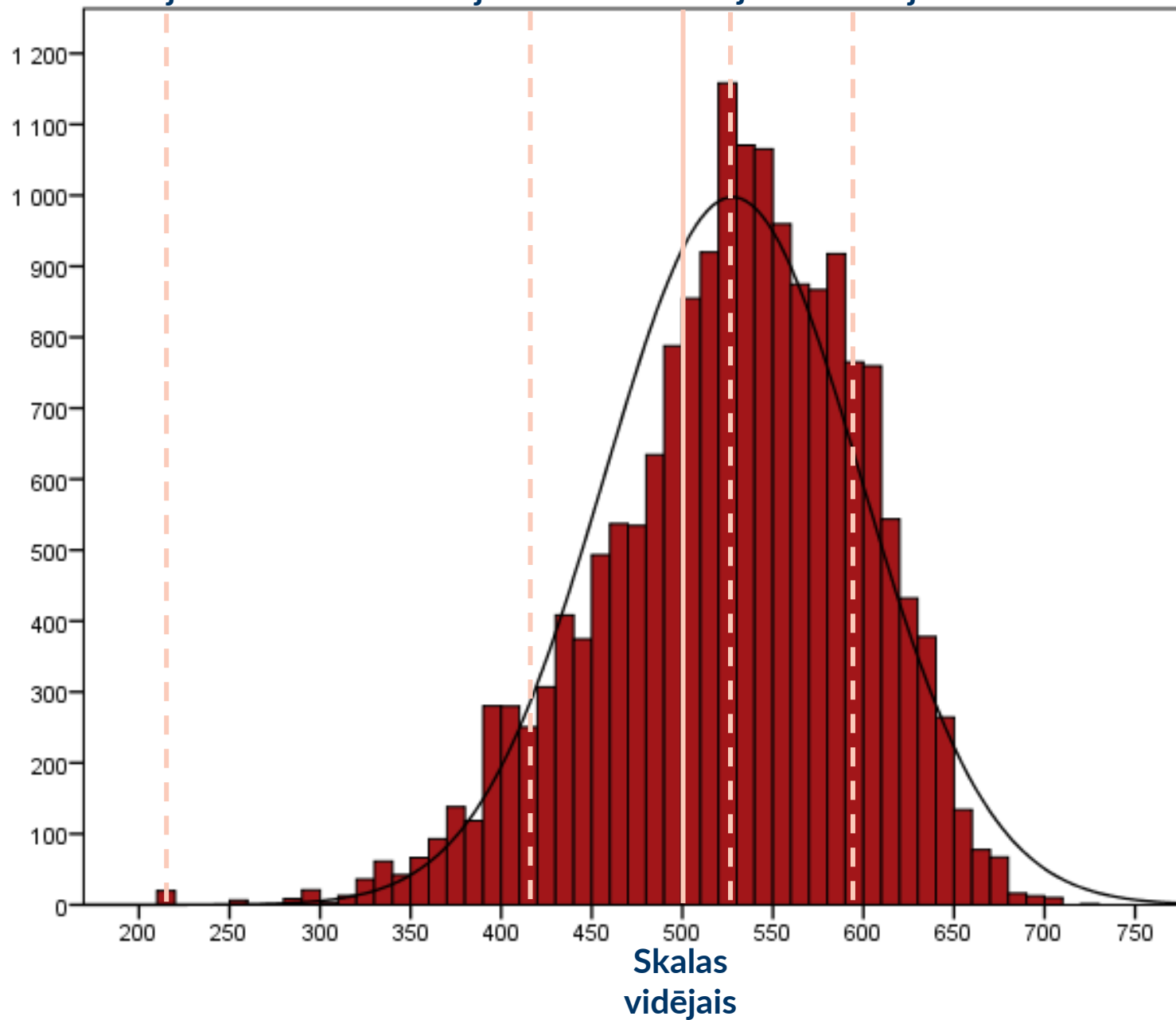

Dienvidāfrikas
vidējais

Uzbekistānas
vidējais

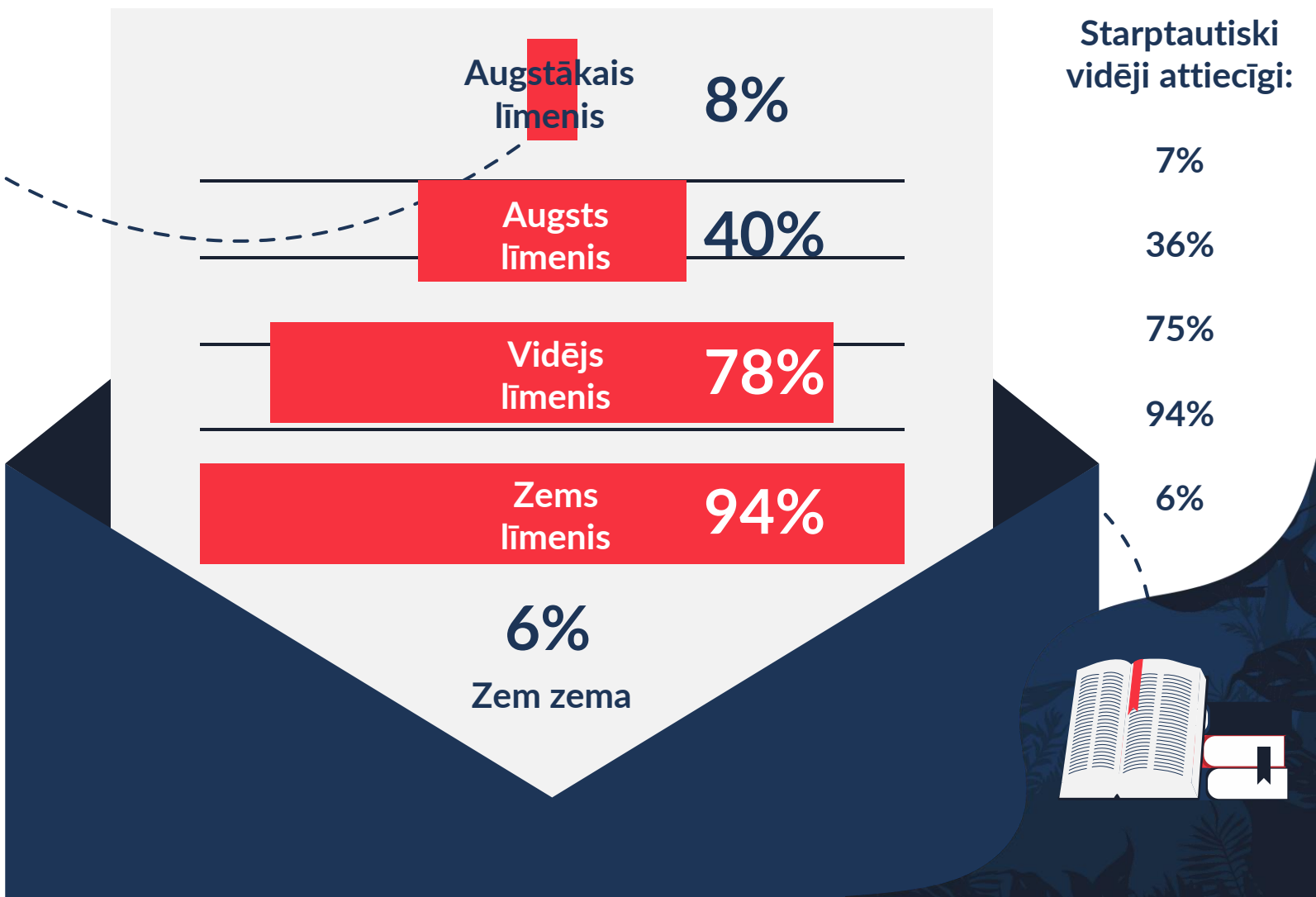
Latvijas
vidējais

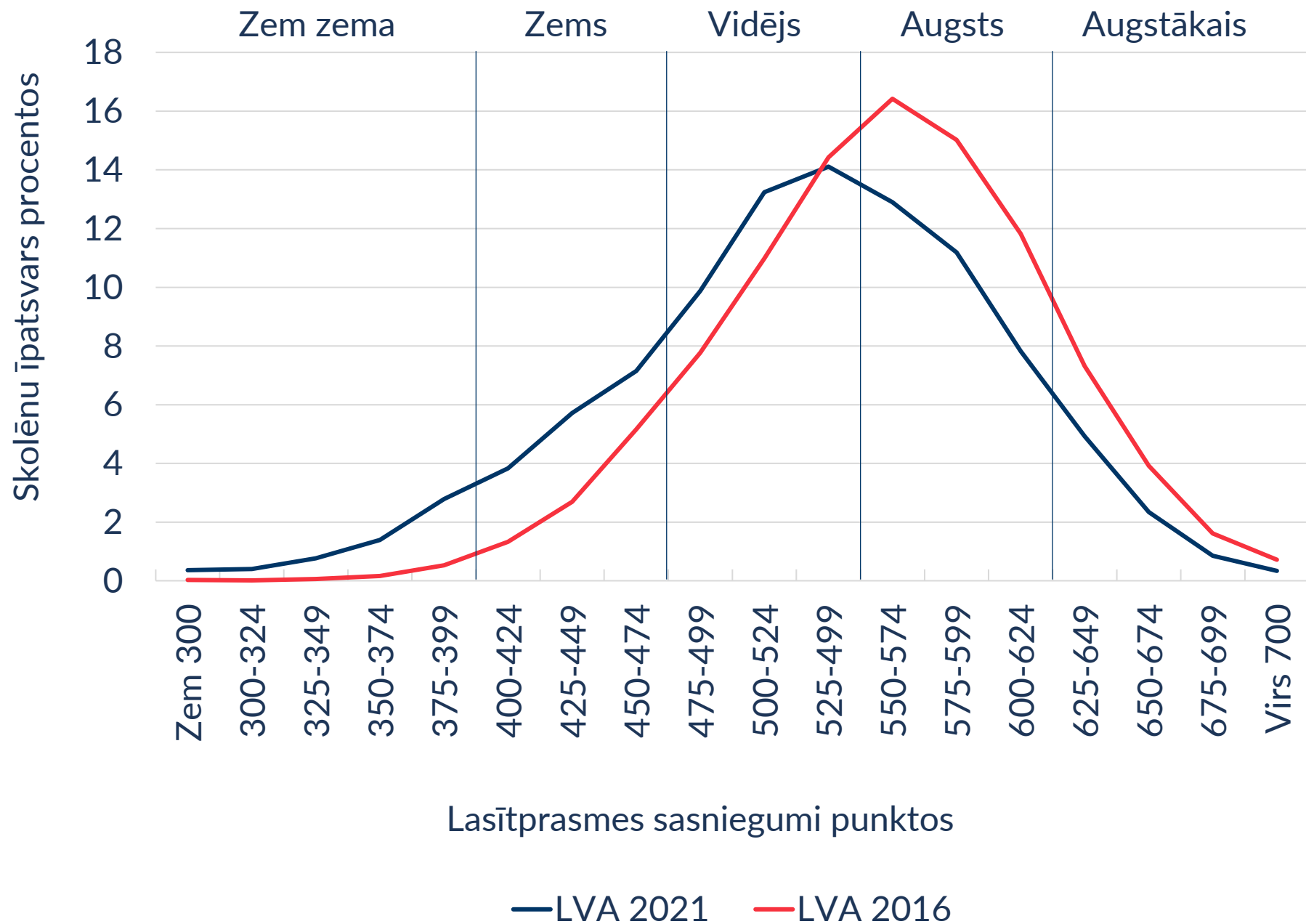
Singapūras
vidējais

2021. gadā Latvijas skolēnu daļa, kas nerasniedza zemāko lasītprasmes līmeni, **ir lielāka nekā līdz šim.**

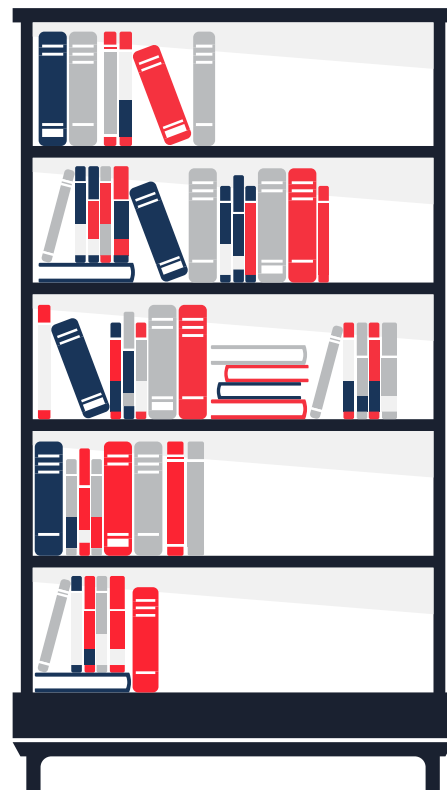
Par 6% mazāk nekā 2016. gadā.

Skolēniem ar **augstāku**
sociālekonomisko stāvokli ir
augstāki vidējie lasītprasmes
sasniegumi:

↑ **553**
punkti Latvijā
543
punkti starptautiski

Skolēniem ar **zemāku**
sociālekonomisko stāvokli ir
zemāki vidējie lasītprasmes
sasniegumi:

↓ **487** punkti Latvijā
457 punkti starptautiski

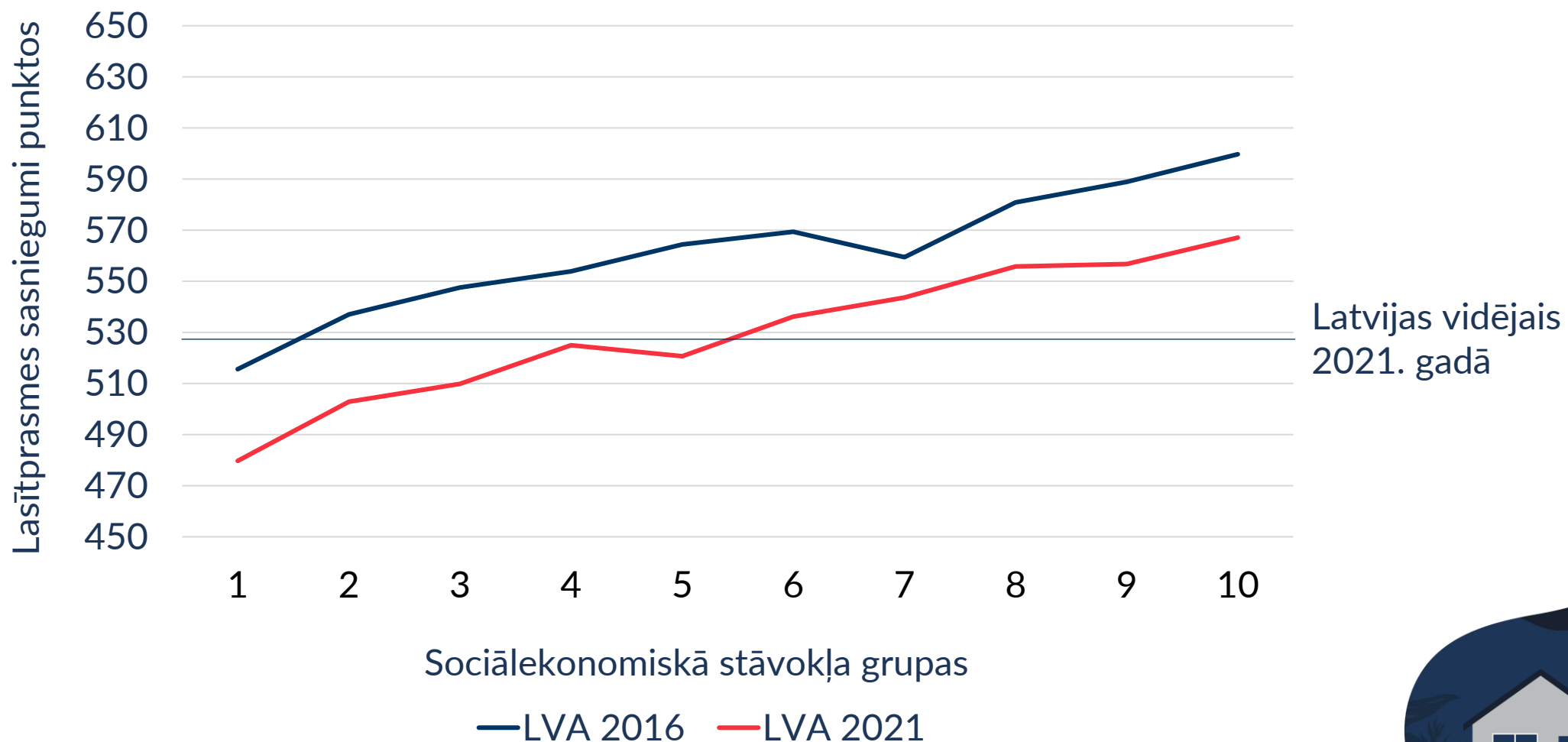

Latvijā 39% skolēnu
Starptautiski 30% skolēnu
šajā grupā

Latvijā 11% skolēnu
Starptautiski 22% skolēnu
šajā grupā

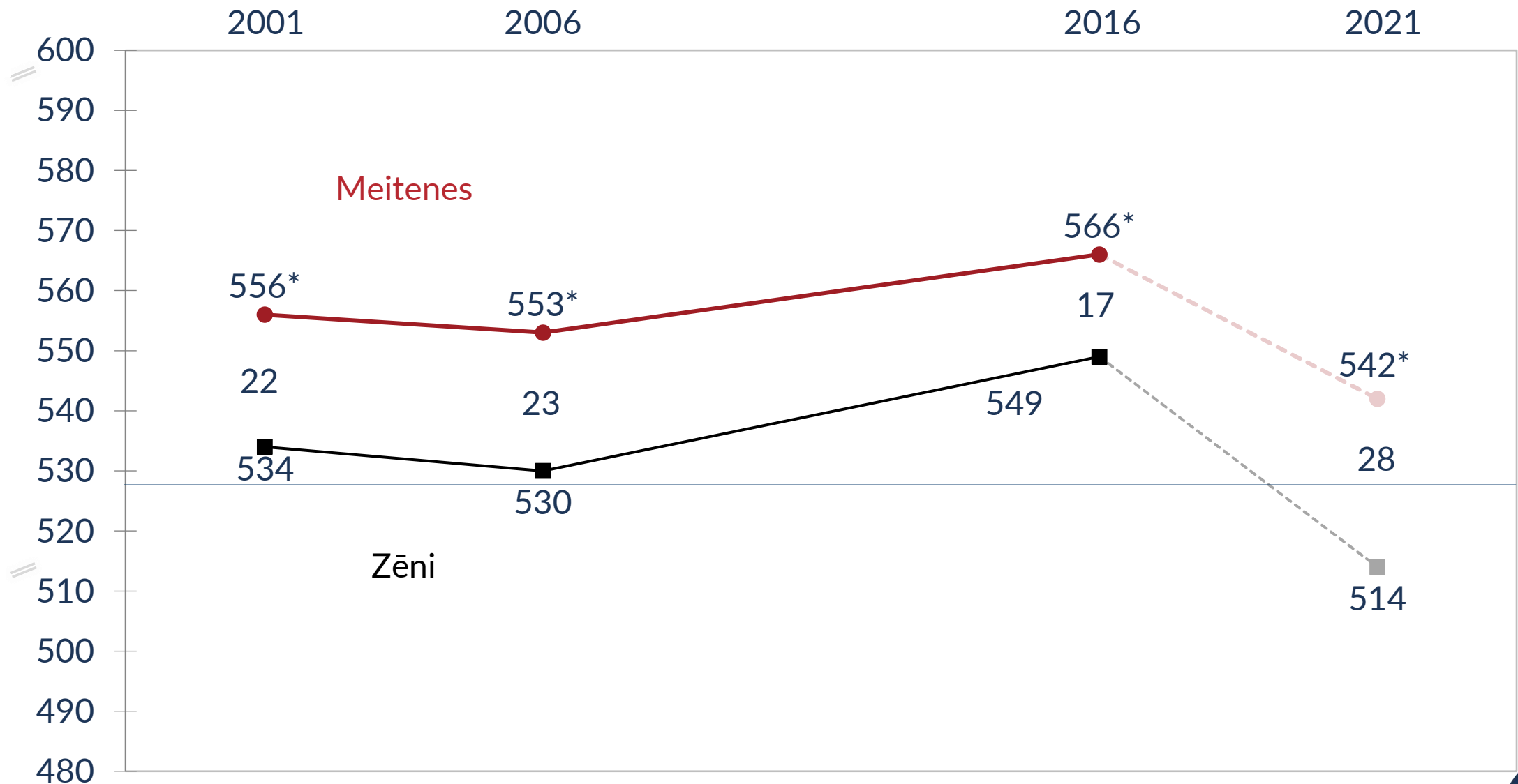
2021. gadā Latvijas skolēniem vienmērīgs **sasniegumu kritums visās sociālekonomiskā stāvokļa grupās.**

Meitenēm ir augstāki lasītprasmes
sasniegumi lielākajā daļā PIRLS 2021
dalībvalstu.

No **56** PIRLS 2021 dalībvalstīm:

Latvijas
vidējais
2021. gadā

Gandrīz visās dalībvalstīs (55 no 56) **ir vairāk meiteņu nekā zēnu**, kam ļoti patīk lasīt.
Latvijā 19% meiteņu un 13% zēnu.

Starptautiski
salīdzinot,
Latvijai šis ir
3. mazākais
īpatsvars.

42% skolēnu pasaulē un
16% Latvijā ļoti patīk lasīt.

**Tam ir pozitīva saistība ar
sasniegumiem.**

Starptautiski aptuveni trešdaļai skolēnu ir vecāki, kuriem **ļoti patīk lasīt**.
Tas ir **pozitīvi saistīts** ar bērnu lasītprasmes sasniegumiem.

Latvijā 24% skolēnu ir vecāki, kuriem **ļoti patīk lasīt**.
Tas ir **nedaudz zem** starptautiskā vidējā (31%).

Vairāk nekā pusei vecāku
ļoti patīk lasīt **Melnkalnē** un
Serbijā.

Lielākajā daļā dalībvalstu (41 no 56) **meitenēm ir augstāks pašnovērtējums** lasītprasmē nekā zēniem.

43% skolēnu vidēji visās dalībvalstīs jūtas ļoti pārliecināti par savu lasītprasmi.

Tas ir pozitīvi saistīts ar lasītprasmes sasniegumiem.

Latvijā ļoti pārliecināti jūtas

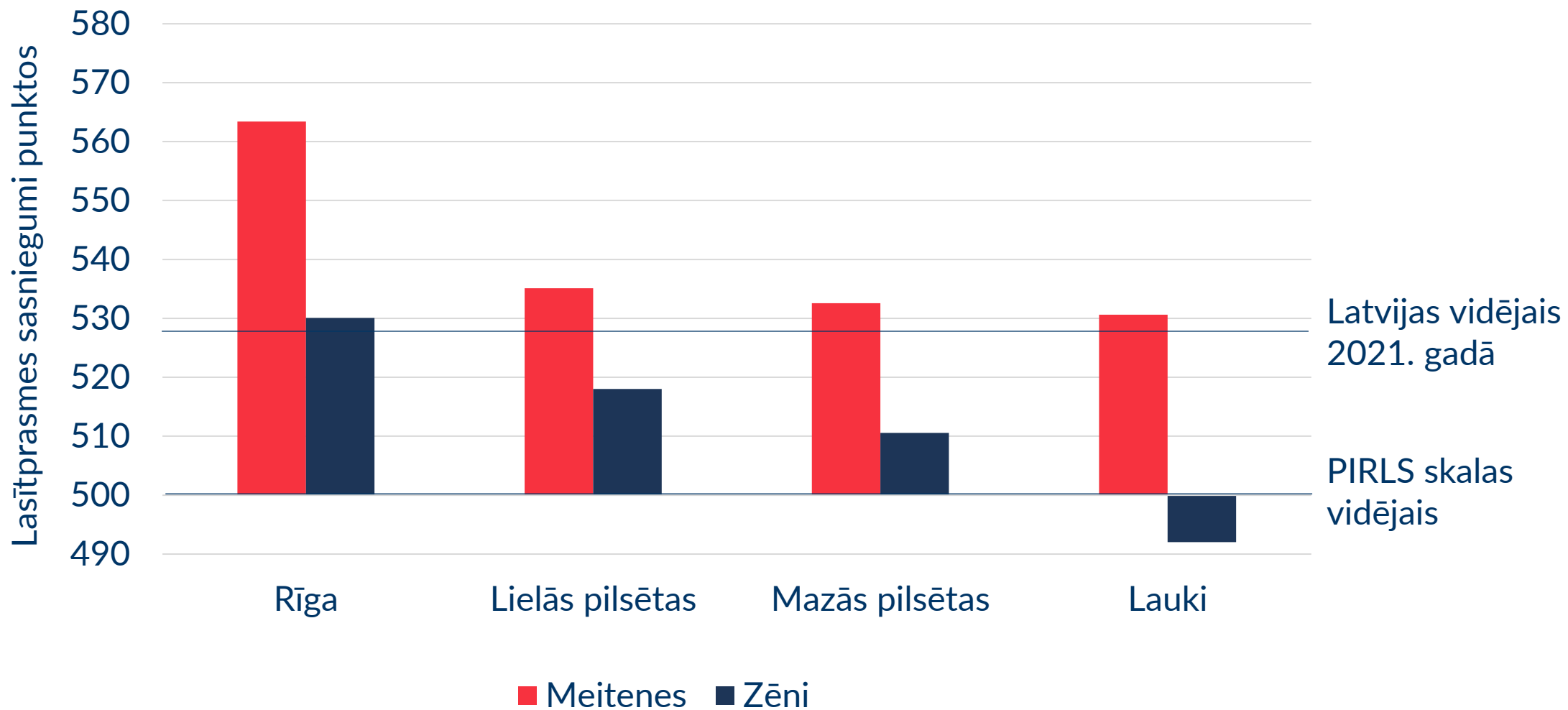
28% meiteņu un

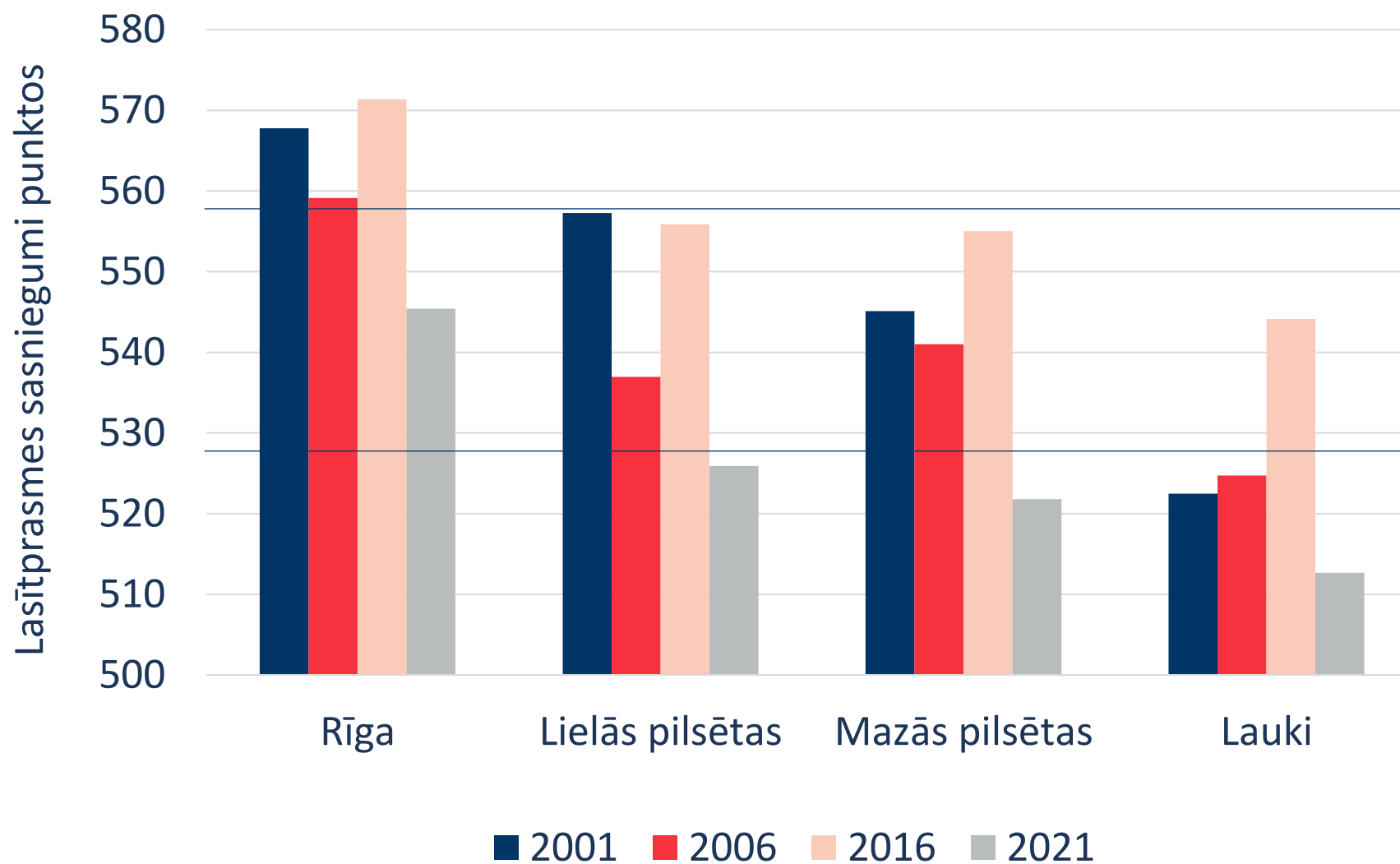
21% zēnu.

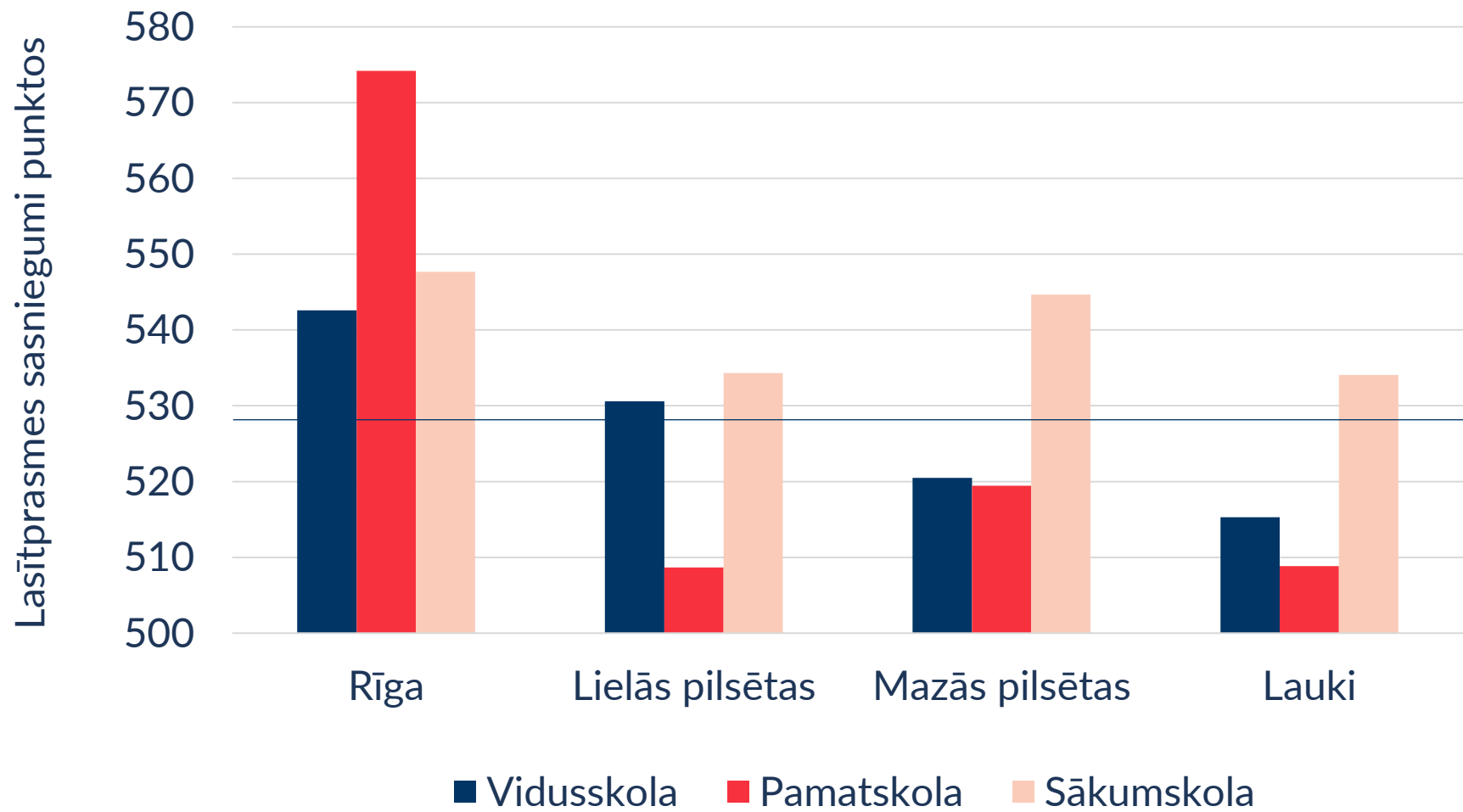

Starptautiski salīdzinot, Latvijai ir **5. mazākais** īpatsvars skolēnu augsta pašnovērtējuma grupā (24%).

Galvenie secinājumi

- Pandēmija apvienojumā ar jaunā mācību satura ieviešanu nākusi par sliktu Latvijas skolēnu lasītprasmes sasniegumiem.
- 2021. gadā sasniegumu līmenis ir zemākais kopš Latvijas dalības PIRLS pētījumā.
- Sasniegumu kritums vienmērīgs visās skolēnu grupās.
- Pieaudzis skolēnu īpatsvars ar ļoti zemiem sasniegumiem.
- Īpaši zemi ir zēnu sasniegumi Latvijas laukos.
- Latvijas vidējie sasniegumi joprojām ir augstāki par PIRLS dalībvalstu vidējo.

Pilns PIRLS 2021 pētījuma starptautiskā ziņojuma teksts pieejams TIMSS & PIRLS Starptautiskā pētījumu centra lapā pirls2021.org/results

Pilns nacionālā ziņojuma teksts pieejams Izglītības pētniecības institūta mājaslapā ipi.lu.lv

PIRLS 2021

Starptautiskā lasītprasmes novērtēšanas pētījuma
pirmo rezultātu paziņošana Latvijā

Paldies par uzmanību!
Tiksimies PIRLS 2026!

antra.ozola@lu.lv

Rīgā, 2023. gada 16. maijā

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

PIRLS 2021

Starptautiskā lasītprasmes novērtēšanas pētījuma
pirmo rezultātu paziņošana Latvijā

Tiešraide turpināsies pēc kafijas pauzes

Izglītības un zinātnes
ministrija

20 YEARS
PIRLS

